

PEKKA ERVAST

PUHTAUDEN
IHANNE

Kristosofinen Kirjallisuusseura ry
Tampere

PUHTAUDEN IHANNE

ALKUSANA

Pekka Ervast julkaisi nämä ihmistä sukupuoliolentona käsittelevät artikkelit vuoden 1906 Omatunto-lehdessä. Nykyaikana ovat asenteet, tavat ja käsitteet näissä kysymyksissä kokeneet sekä vapautumista luonnollisuuteen että myöskin ajattelun ja tapain arveluttavan höltyymisen. Sentähden kun tietäjähminen valaisee sukupuolisuuttamme kaikkinäkevästi, luonnollisesti lähestyttävänä elämänkysymyksenä ja nostaa sen korkean henkisen ihanteen valoon, on se kuin lähteenraikasta vettä.

Yhdessä artikkelissa on käsitelty asiaa kysymysten ja vastausten muodossa ja kolmessa viimeisessä artikkelissa on vastaus nimimerkkien Y.K., M. K-ra ja Anni R. toimitukselle lähettämiin kysymyksiin.

Kielellisesti artikkelit on pyritty säilyttämään alkuperäistekstien kaltaisina. Pekka Ervast ei käyttänyt esimerkiksi i-kirjainta verbeissä ennen vuotta 1920 ja hän kirjoitti mm. sanan ensimmäinen yhdellä m-kirjaimella.

Helsingissä 28. p:nä toukokuuta 1991

Kristosofinen Kirjallisuusseura ry

SASApaino, Salo 1991

Digitalisoitu näköispainos 2006

SUKUPUOLIASIA TEOSOFIAN VALOSSA

Jos sanomme, että sukuvietti ja sukupuolitoiminta on olemassa sitä varten, että ihminen loisi jälkeläisiä ja lisääisi sukuaan, on tämä samaa kuin jos sanoisimme nälän ja syömisen olevan sitä varten, että ihminen eläisi. Useimmat ihmiset kumminkin ajattelevat näin — niin, voipi sanoa, että nykyajan tieteellinen käsityskanta yleensä on tällainen. Monet ihmiset kyllä salassa ajattelevat, että sekä syöminen ja juominen että sukuvietin tyydyttäminen on olemassa yksilön nautintoa varten, ja toteuttavat tätä kantaansa käytännössä, mutta teoriassa ei sekoiteta syitä ja tarkoituksia myötäseuraaviin tunne-ilmiöihin ja vaikutuksiin, ja sentähden julistetaan tieteen yhä vielä materialistishenkiseltä paavinis-tuimelta, että syöminen on olemassa yksilön elossapitämistä ja sukupuolinen toiminta suvun voimassapitämistä varten. Tästä katsantokannasta johtuvana moralina selitetään sitten, että ihmisen pitää syödä ja juoda kohtuullisesti, mutta mahdollisimman hyvää ja terveellistä ruokaa ja juomaa, ja että hänen pitää harjottaa sukupuolinnautintoa kohtuullisesti, luonnollisesti, terveyttä edistävästi ja paraimmalla tapauksessa vain suvun lisäämistä varten (joka viimeainittu neuvo kuitenkin on ainoa oikea johtopäätös annetusta edellytyksestä).

Niin paljon totuutta kuin tähän käsityskantaan kätkeytyykin, on se epäilemättä puhtaasti materialistinen kanta. Materialismi edustaa tietysti yhtä totuuden puolta — luonnon tosiasiajn ulkonaisinta puolta —, mutta elämä on paljon rikkaampi ja monimutkaisempi kuin materialismi aavistaa, ja kun tuntee tosiasioita semmoisia, jommoisia materialismi ei näe, kun toisin sanoen näkee totuuden uudelta kannalta eli toisen totuuden puolen, saattaa tämä uusi laajempi tieto leimata vääräksi ja valheelliseksi yksipuolisesti materialistisen tiedon. Materialismin kannalta on esim. kyllä oikein sanoa, että "ihminen kuolee", sillä ruumis todella hajoaa alkuksiinsa ja materialismin mukaan ihminen on kuolevainen ruumis. Mutta jos tiedämme, että ihminen elää kuoleman jälkeen, täytyy meidän tuomita materialismin kanta vääräksi, valheelliseksi ja yksipuoliseksi, niin tosi kuin se onkin fyysillisesti katsoen.

Sama on nyt materialistisen käsityskannan laita, mitä tulee suku-

puolielämään ja itsensä säilyttämistä. Se on oikea ulkonaisesti katsoen, mutta henkisen tiedon valossa periaatteeltaan ja ytimeltään aivan väärä ja yksipuolinen. Mitä nimittäin henkinen tieto sanoo?

Aikain viisus, salatieteilijäin kokemus, teosofia ja spiritualismi näyttää ja todistaa, että ihminen ei ole ruumis, vaan sielu; että hän on henkinen ja sukupuoliton olento, jonka elämä on fyysillisestä ruumiista riippumaton, ei ala syntymästä eikä lopu kuolemaan. Ihmisen itsensä säilyttämistä varten nähdessä tämä merkitsee, että sanottu vaisto eli vietti on fyysillisistä olosuhteista aiheutuva ja niihin rajottuva, ettei siis ihmisen tarvitse syödä elääkseen, vaikka hänen fyysillinen ruumiinsa on ravinnon tarpeessa, ja että siis nälkä eli paremmin sanoen semmoinen elämä, jonka tekijöinä ovat nälkä ja nälän tyydyttäminen, on annettu ihmiselle jotakin toista, korkeampaa ja syvempää tarkotusta varten. Samalla tavalla tuo kaikkien uskontojen julistama tosiseikka, että ihminen on sukupuoliton ja kuolematon olento, merkitsee sukuviettiin nähden, ettei tämä vietti ole olemassa suvun lisäämistä eli jatkamista eli uuden elämän luomista varten, vaikka ihmishengelle luodaankin sukupuolisen toiminnan kautta fyysillinen käyttöväline, vaan että ihmiskunnalle on annettu sukuvietti eli paremmin sanottuna semmoinen elämä, jonka tekijänä on sukuvietti ja sen tyydyttäminen, jotakin toista, korkeampaa ja salaperäisempää tarkotusta varten.

Mikähän on tämä korkeampi tarkotus? Aikain viisus selittää, että fyysillinen elämä on välttämätön ihmiselle, jotta hän kehittyisi ja kasvaisi. Tämä näkyväinen elämä on koulu, jossa ihmishenkeä opetetaan ja kasvatetaan. Ihminen on itsessään jumalasyntyinen henki, mutta hän ei tunne itseään eikä osaa käyttää omaa jumalallista voimaansa. Ruumiillinen elämä on sentähden annettu hänelle, jotta hän oppisi tuntemaan oman itsensä jumalallisena henkenä — "jumalan pojaksi", niinkuin sanotaan — ja oppisi käyttämään ikuisia luomistarkotuksia varten jumalallisia kykyjään. Ja tämä fyysillinen (eli oikeammin: fyysillis-astralis-mentaalinen) elämä on niin rakennettu, niin sommiteltu, että se aivan pakosta vetää esille ihmisen hengessä piileviä voimia ja kykyjä.

Kaksi mahtavinta voimaa, mitkä fyysillisestä elämästä elähtävät, ovat nälkä ja sukuvietti. Nämä voimat on annettu ihmisen käteen siinä tarkoituksessa, että ne herättäisivät eloon kaksi muuta voimaa, jotka piilevät hänen omassa luonnossaan jumalasyntyisenä henkenä: *toiminnan* eli *työn* ja *rakkauten* kyky.

Ruumiilliselle elämälle välttämätön nälkä ja syöminen ovat sitä varten, että ihminen oppisi työtä tekemään, työtä rakastamaan. Ruu-

miillisen elämän jatkamiselle välttämätön sukuvietti ja fyysillinen luomistoiminta ovat sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan, oppisi myötätuntoiseksi, säälliväksi, itsensäkieltäväksi, hyväksi.

Ja jos vähänkin ajattelemme elämää, huomaamme, että juuri nämä läksyt, ne ne saamme kärsimyksien koulussa oppia.

Moni ihminen ajattelee: "jos minä olisin jumala, loisin maailman semmoiseksi, ettei ihmisen tarvitsisi syödä eläkseen eikä siittää ja synnyttää jatkaakseen sukuaan". Hän ajattelee näin katsellessaan ihmiskunnan hirmuisia kärsimyksiä ja niitä äärettömiä ristiriitoja, jotka ulkonaisessa elämässä aiheutuvat nälästä ja sukuvietistä. Hänen edellytyksensä on ehkä oikea: hän ehkä voisi jumalana luoda toisenlaisen maailman. Mutta pitäisikö se todellisuudessa paikkansa, tahtoisiko hän todella jumalana luoda toisenlaisen maailman, kas siinä toinen kysymys. Päinvastoin täytyy uskoa, että hän jumalana huomaisi juuri tämänlaisen maailman viisaasti järjestetyksi. Sillä kun johdonmukainen ajattelu sanoo meille, että suuri Järki on kaiken ilmiöelämän takana, siilon jo á priori oivallamme, että sillä Järjellä on erinäiset, järkipäiset tarkotuksensa; ja kun henkinen tieto näyttää meille, että nämä tarkotukset ovat korkeita ja hyviä, silloin tunnustamme ilomielisessä nöyryydessä, että maailma sittenkin on viisaasti rakennettu.

Mutta Salainen Oppi ottaa askelen edemmäksi. Se väittää, että kun ihminen on oppinut nälän ja sukuvietin tarjoamat läksyt, silloin ne ovat hänen elämälleen tarpeettomat, silloin elämän ulkonaiset olosuhteet muuttuvat. Tämä tapahtuu joka kerta pakosta ihmisen kuollessa, mutta lopulta se tapahtuu ikäänkuin luonnon ja hänen omasta vapaasta tahdostaan yhtaikaa. Mitä erityisesti sukupuolielämään tulee, sanoo Salainen Oppi, että synnyttäminen kahden eri sukupuolen myötävaikutuksesta on ohimenevä ilmiö. Ihmiskunnan jako kahteen sukupuoleen oli kehityksen vaatima ehto; sitä ennen ihmiskunta lisääntyi toisella tavalla; ihmiset olivat hermafroditeja eli kaksineuvoisia ja vielä varhemmin aivan sukupuolittomia. Samalla tavalla koituu vielä aika, jolloin suvun lisääntyminen tapahtuu uudella, toistaiseksi tiettyimmällä tavalla; tämä tulee silloin, kun ihmiset ovat oppineet sukuvietissä piilevän läksyn. Sillä ihminen on, kuten sanottu, henkinen olento, jolla ei ole sukupuolta, ja kun hän on kehittynyt persoonallisesti itsetietoiseksi omassa korkeammassa olemuksessaan, kun hän on oppinut rakastamaan kaikista vietistä riippumatta, silloin hänen ulkonainen ruumiinsaakin muodostuu sisäisen ihmisen kaltaiseksi.

Koska tämä päivä koittaa ihmiskunnalle, sitä emme tiedä. Pitkän

pitkä aika kuluu varmasti, ennenkuin suurin osa ihmisistä on viisastunut. Sukupuolisuuden opettama läksy on vaikea ja pitkä, ja ennenkuin ihminen pääsee sen perille, täytyy hänen käydä epätoivon ja sieluntuskan pimeimpien ja ahtaimpien porttien läpi. Millä tavalla kehkeytyy nimittäin sukupuolisuuden siemenestä kuolemattoman rakkauden ihanan puhdas kukka? Ainoastaan sillä tavalla, että *ihminen pääsee sukuviettinsä herraksi ja voittajaksi*.

Tämä voitto ei ole asketismin eli itsensäkiduttamisen kuivaloinen ja usein vain ruumiillinen "puhtaus", vaan se on henkisen ja sielullisen rakkauden auringonhohteinen viattomuus. Se on adepti-ihmisen kaikki-voittava lempeys, armahtavaisuus ja uhrautuvaisuus.

Jos katsomme elämää ja pidämme silmällä, millä tavalla sukuvietti opettaa ihmisiä, huomaamme selvästi, mihin suuntaan opetus käy. Annie Besant kirjoittaa eräässä tajunnan kehitystä tutkivassa teoksessaan tästä asiasta seuraavasti:

"Sukupuolinen vetovoima vetää toisiinsa kaksi raakalaista; toisensa omistamishalu herää molemmissa; he himoitsevat toinen toistaan. Tämä himo on yhtä yksinkertainen kuin ravinnon himo. Mutta sitä ei voi tyydyttää yhtä suureen määrään, sillä kumpikaan ei voi täydelleen omaksua ja sulattaa itseensä toista; kumpikin säilyttää johonkin määrin oman erityisen itseytensä, ja kumpikin tulee vain osaksi toisen "minuudeksi". "Minuuden" tunne kyllä laajenee ja kasvaa sulkemalla toisen itseensä, muttei yhdeksi tekemällä. Tämä alituinen välimuuri on välttämätön, jotta himo muuttuisi tunteeksi, sillä muisti ja aavistus kohdistuvat nyt samaan esineeseen eikä toiseen samanlaiseen — kuten on laita ravinnon suhteen. Jatkuva halu yhdistyä samaan esineeseen muuttuu tunteeksi, kun ajatukset täten sekaantuvat alkuperäiseen omistushaluun. Se välimuuri, joka pysyttää toisiinsa kiintyneet oliot kahtena eikä salli niiden sulautua yhdeksi, se todella tekee kuolemattomaksi, vaikka se näyttää tekevän tyhjäksi; jos se poistettaisiin, häviäisi samalla himo ja tunne ja yhdeksi muuttuneet kaksi saisivat sitten etsiä toista ulkonaista esinettä enentääkseen edelleen nautintoaan.

"Mutta palatkaamme himon yhdistämiin raakalaisiimme. Vaimo sairastuu ja lakkaa siksi ajaksi olemasta sukuvietin tyydyttämisen esineenä. Mutta mies muistaa menneen ilon ja aavistaa tulevaa ja hänessä herää myötätunto vaimon kärsimyksiin, sääli hänen heikkouttaan kohtaan. Muistin ja aavistuksen elähyttämä vetovoima häneen muuttaa himon tunteeksi, intohimon rakkaudeksi, ja sen aikaisimpina ilmennyksinä ovat myötätunto ja sääli. Nämä vuorostaan saattavat miehen uh-

rautumaan vaimonsa hyväksi, valvomaan ja hoitamaan häntä, silloin kun hän tahtoi nukkua, pyrkimään ja ponnistamaan hänen puolestaan, silloin kun hän tahtoi levätä. Nämä miehen rakkaudentunteen itseperäiset mielentilat kiteytyvät myöhemmin hyveiksi, s.o. muodostuvat hänen luonteensa pysyväisiksi mielentiloiksi ja näyttäytyvät inhimillisen hädän kutsuessa kaikkia ihmisiä kohtaan, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin, riippumatta siitä, tunteeko hän heihin vetovoimaa tai ei."¹

Näin ymmärtää etevä opettajamme rakkauden tunteen kehityksen. Toisessa kohden hän puhuu edelleen perhe-elämän kasvattavasta voimasta ja kuinka lasten ja vanhempien keskinäinen suhde on omiansa kehittämään yhä uusia rakkauden hyveitä.

Ja millä tavalla kehittyvät hyveet? Alemmilla asteilla vielä siten, että hetken nautinto synnyttää pysyväisiä tunteita. Siitä jo huomaamme, ettei tyydytyksen tuoma nautinto ole itse rakkautta, vaan rakkauden herättäjä ja kiihottaja; sillä rakkaus ilmenee hyveenä, s.o. lempeytenä, säälinä, uhrautuvaisuutena, uskollisuutena, itsensähillitsemisenä, sydämen riemuna, onnena ja autuutena niinä hetkinä, jolloin rakkaus täyttää mielen ja ajatukset ja saattaa ihmisen toimimaan rakastettunsa puolesta, eikä nautinnon lyhyenä hetkenä. Sentähden onkin itsestään selvä, että kuta korkeammalle ihminen kehittyy, sitä enemmän hän sielussaan irtaantuu paljaasta aistillisesta nautinnosta, sitä enemmän hänessä kasvaa ja laajenee rakkauden oma voima. Ja juuri tätä voimaa maallisen elämän olosuhteet ovat omiansa kehittämään, eikä ainoastaan onnelliset suhteet, vaan ehkä vielä enemmän onnettomat, mikäli ihmiset voimistuvat sieluina.

Voimmehan sanoa, että kaikki kärsimykset, jotka aiheutuvat sukupuolisuudesta, opettavat ihmislapsia näkemään, että sukupuolielämän tarkoitus on paljon korkeampi kuin heidän alemman minänsä onni. Esimerkkinä mainittakoon onneton rakkaus. Ei se rauhota ihmissydäntä, jos materialisti selittää, että hänellä on huono onni, kun ei hän saa sitä, jota hän tahtoo; vaan se katkerottaa. Mutta jos ihminen ymmärtää, että hänen onnettomalla rakkaudellaan on paljon syvempi merkitys hänelle itselleen: että se on ikäänkuin koettelemus, ikäänkuin kysymys elämältä, että "jaksatko sittenkin rakastaa, vaikket saakaan?", niin hän jo alkaa aavistaa, että hänen sydämelleen on elämän aarreaitassa varattuna monin verroin salaperäisempi ja suurempi siunaus kuin yhden ruumistuksen personallinen tyydytys. Hän alkaa aavistaa, että joka ihmissydämen kohtalo on tuskallisimpia kärsimyksiä läpikäyden lopulta päästä siihen rauhaan, jota eivät mitkään intohimot häiritse, mutta joka

itse levittää onnea ja autuutta ympärilleen.

Aikain viisaus eli teosofia antaa käsittääkseni meidän käteemme koetinkiven, jolla kykenemme arvostelemaan sukupuoliasiaa samoin kuin muitakin kysymyksiä. Tieteellinen tutkimus näyttää meille, millä lailla ihmiset ovat eläneet, miten he eri aikoina ja eri maissa ovat järjestäneet sukupuolielämänsä. Mutta syvä uskonnollinen eli Salatie-teellinen tutkimus osottaa meille, mitä itse elämä eli jumala on tarkoittanut antaessaan ihmisen käteen sukupuolisuuden luonnonvoiman, ja jos tahtoisimme jollain uudella tavalla järjestellä ihmisten keskinäisiä sukupuolisuhteita, on meidän pidettävä silmällä nämä kaksi totuutta:

1) sukupuolielämä on olemassa sitä varten, että ihminen oppisi rakastamaan; ja

2) ihminen oppii rakastamaan sitä myöten kuin hän oppii hillitsemään ja voittamaan sukupuolisia intohimojaan.

Jos näiden luonnonlakien tai ehkä paremmin sanoen hengen lakien valossa tutkimme ja arvostelemme sukupuoliasiaa, silloin uskon, että seisomme teosofisella pohjalla.

Nämä lait osottavat meille heti, mille kannalle yksilön on asettuminen oman sukupuoliluontonsa suhteen. Hänen pitää kysyä itseltään: "osaanko olla hyvä, rehellinen, vaatimaton, armahtavainen, täynnä sääliä, myötätuntoa ja rakkautta; tahdonko palvella ihmisiä ja olla heille hyödyksi pyytämättä mitään itselleni?" Ja jos hän huomaa, että hänen on suotu vastata myöntävästi tähän kysymykseen, silloin hän on niitä valittuja, jotka kantavat taivaan valtakunnan povessaan jo syntymästään, ja silloin hänen elämällään on yksi ainoa laki: täydellinen sukupuolinen puhtaus ei pakosta, vaan riemua uhkuvasta halusta. Mutta jos hän huomaa, ettei hän vielä kykene luopumaan siitä onnesta, minkä toisen ihmisen täydellinen rakkaus ja antautuminen voi hänelle suoda, silloin hän odottakoon tätä onnensa päivää, joka varmasti hänelle kerran koittaa, ja pyhittäköön sukupuolielämänsä tälle toivolle, pysyen puhtaana himoista ja kieltäytyen niitä alhaisella tavalla palvelemasta. Jos hän taas itseään tutkien huomaa, että himot hänessä riehuvat, silloin hän ymmärtää, että hänellä vielä on pitkä taival kuljettavana; hän ymmärtää, että hänelle on välttämätön päästä naimisiin, s.o. yhtyä yhteen ihmiseen ja pysyä sille uskollisena; ei sitä varten, että hän saisi himojaan tyydyttää, vaan sitä varten, että hän avioliiton ankarassa koulussa oppisi hillitsemään itseään ja rakastamaan. Kun ihmiskunnan opettajat H.P. Blavatskyn tavalla sanovat, että avioliitto usein on ainoa keino siveettömyyden ehkäisemiseksi, eivät he tietysti sillä tarkota, että

avioliitto olisi laillistettua siveettömyyttä, vaan että avioliitto tuo mukanaan kärsimyksiä ja iloja, jotka kasvattavat ihmistä siveelliseksi. Miksi useimmat avioliitot ovat onnettomia? Eivätköhän siksi, että aviopareja ei elähytä rakkaus, vaan ainoastaan sukupuolinen intohimo? Mutta kun ihmiset kerran käsittävät avioliiton yksilöllisen tarkoituksen, silloin he vapaasta tahdostaan pyrkivät hillitsemään himojaan — ja ikäänkuin palkinnoksi heidän avioliittonsa vähitellen muuttuu onnelliseksi.

Tällä tavalla käsitän, että teosofia ratkaisee sukupuolikysymyksen. Ei se houkuttele meitä uskomaan mihinkään muuhun ihanteeseen kuin rakkauteen. Rakkaus on se luvattu maa, johon pääsemme kuljettuamme läpi aistillisuuden korven. Kaikkien meidän täytyy kulkea sen korven läpi, mutta kuta selvemmin ihanne alkaa silmissämme väikkyä, sitä selvemmin näemme myöskin sen puhdistuksen tien, joka korvesta johtaa luvattuun maahan.

Pekka Ervast

¹ *Annie Besant. A Study in Consciousness. A contribution to the science of psychology. Theosophical Publishing Society, London and Benares 1904. Sivv. 349—351.*

RAKKAUDEN ALKEMIA

I.F. Häiritsekö? Tekisi mieleni jutella kanssanne — tai oikeammin kuulla mielipiteenne asiasta, jota nykyään ahkerasti pohditaan teosofiassa piireissä. Tulen vastikään A:n luota, jonka kanssa olemme innokkaasti keskustelleet lemmestä, rakkaudesta ja avioliitosta. Hänen katantokantansa on hyvin selvä, mutta en tiedä, miksikä se ei täysin tyydytä minua. Olen oikein kummallisella mielialalla tuon keskustelun johdosta. Luotan nyt siihen, että te osaatte minua — kuinka sanoisin — rauhoittaa.

Z. Olette tervetullut, mutta älkää odottako liikoa minulta. Kuka tietää, voiko minunkaan kantani teitä tyydyttää? — Teidän täytyy nyt ensin tehdä selkoa minulle A:n katsantokannasta.

I.F. Se on kylläkin helppoa. Hänen mielestään ei ole olemassa mitään rakkautta. Hän kutsuu sukupuolisuuhdetta lemmeksi ja sanoo, että sekin on vain kauniimpi nimi sukuvietille. Hänen mielestään ei ole olemassa muuta kuin puhtaasti eläimellinen sukuvietti ja hän melkein nauraa avioliitolle, joka korottaa ihmisen eläimellisyyden jumalallisen pyhäksi asiaksi.

Z. Kyllä kuulen, että olette tyytymättömällä mielellä. Mutta mitä ystävänne A. sitten kutsuu rakkaudeksi? Täytyyhän teidän myöntää, että jos hän kutsuu erityistä asiaa lemmeksi, hän rakkaudella tarkoittaa jotakin muuta. Sillä ei hän suinkaan tahdo tehdä niin kaunista sanaa mitättömäksi?

I.F. No ei. Hän sanoo, että rakkaus, se on rakkaus kaikkiin ihmisiin erotuksetta. "Rakkaus ei omaansa etsi". Rakkaus on aina hyvä ja puhdas ja vapaa kaikesta aistillisuudesta, hän sanoo.

Z. No niin, silloinhan hänellä on hyvin kaunis käsitys rakkaudesta. Vai mitä?

I.F. Olkoon, mutta missä semmoisia ihmisiä on? Kuka osaa rakastaa kaikkia erotuksetta ja yhtä paljon? Ja joudummeko muut sitten kaikki eläimiksi? Olenko eläin, kun en rakasta kaikkia erotuksetta — kun en oikeastaan *rakasta* ketään? Ja vaikka rakastaisinkin jotakin ihmistä, olisin sittenkin A:n mielestä eläin!

Z. Te olette ankara johtopäätöksissänne, näen mä. A:lla on ilmeisesti hyvin ihanteellinen käsitys rakkaudesta.

I.F. Mutta sitä alhaisempi siitä, jota hän kutsuu lemmeksi. Vai onko ehkä teidän mielipiteenne sama kuin A:n?

Z. Ei ole. Luulen näkeväni, mitä siinä on vaillinaista.

I.F. No sepä jotakin. Nyt saan teidät puolelleni ja te annatte tukea minun sisäisimmälle tunteelleni. Sanokaa: onhan inhimillisessäkin rakkaudessa jotakin suurta ja pyhää, onhan se paljon muuta ja korkeampaa kuin eläimellinen vietti — eikö niin?

Z. Hm. "Inhimillinen rakkaus", niinkuin sanotte, on kai ainoa mitä on — mutta mitä pahaa on sukuvietissä?

I.F. Mitä tarkoitatte? Nyt en ymmärrä.

Z. Sen arvaan. Tutkikaamme asiaa. Millä nimellä voisimme sopivasti kuvata A:n kantaa? Eiköhän nimellä "dualismi?" Hän tekee jyrkän eron sukuvietin (lemmen) ja rakkauden välillä — sukuvietti ja lempi on eläimellistä, rakkaus on puhdasta ja jumalallista. Niiden välillä ei ole siltaa. Jos ihminen on lemмен kahleissa, silloin rakkaus on hänelle vastenmielistä, epätodellista, pahaa; jos hän rakastaa kaikkia, silloin sukuvietti hänen mielestään on kaiken pahan alku ja juuri. Ettekö huomaa, että ystäväanne A. ei ole yksin kannassaan? Että päinvastoin hänen katsantokantansa on verrattain yleinen, niin, että se melkein on meihin kaikkiin juurrutettu? Eikö uskontomme kutsu synniksi kaikkea, mitä kuuluu sukupuolielämän alalle? Yksin avioliitosta, jota kirkko muuten on julistanut pyhäksi, ajatellaan salassa ylenkatseellisesti. Tämä johtuu siitä, että uskonnollisten ihmisten puolelta kohdellaan rakkauselämää jonkinmoisella kammolla. Pidetäänhän synnillisenä ja maallisenä sitä kaunokirjallisuutta, joka rakkautta ylistää. Tietysti vähän liiotellen, sillä onhan meidän päivinämme paljon vapaampiakin tuulahduksia liikkeellä. Mutta tärkeä on, että meillä on selvä kuva dualismista tällä alalla.

I.F. Teillä on tosiaan oikein. Mieleeni nousikin kysymys: kun nyt kristikunta niin selvästi uskoo näkevänsä pahan ja synnin, miksi on niin vähän hyvää olemassa? Miksi on niin vähän ihmisrakkautta, joka kuitenkin olisi ainoa puhdas hyve?

Z. Nytpä iskitte ytimeen! Siinä se juuri on. Kun pahan näkee, eikö silloin voisi sitä välttää? Eikö voisi hyvää tehdä?

I.F. Luonto kai on omaa tahtoa voimakkaampi, kuten apostolikin jo todisti.

Z. Ja luonto siis ehdottomasti "paha?" Tässä juuri piilee ihmisten

sokeus. Kun eivät voi asioita muuttaa, olisi yhtä viisasta kutsua luontoa ja sen lakia "hyväksi". Mutta se olkoon heidän asiansa. Meidän on tutkiminen, miksi ei enemmän ihmisrakkautta ole, miksi ei ole enemmän hyvää?

I.F. Sanokaa te syy.

Z. Tietääkseni syy on juuri tuossa dualismissa, juuri siinä, että tehdään jyrkkä ero lemmen ja rakkauden välillä. Ja kun ei jakseta luontoa voittaa, on rakkauden ihanne saavuttamaton. Ajatelkaa nyt. Mikä on noitten dualistien käsitys rakkaudesta? Sanoitte jo äsken, että A:n mielestä rakkaus on puhdasta, epätsekästä ilman aistillisuutta, että rakkaus on yhtä suuri hyvyys kaikkia kohtaan. Mielestäni voisimmekin käyttää toista sanaa ilmaisemassa heidän rakkauskäsitettään: se sana on hyvyys. Hyvä ihminen on tosiaan aina hyvä. Hän on hyvä kaikkia kohtaan erotuksetta, ja pinnalta katsoen voisi sanoa, että hän rakastaa kaikkia. Mutta hyviä ihmisiä on kuten sanottu harvassa. Hyvyys tässä merkityksessä onkin vain erityisenlainen luonnonlaatu. Mutta mitä on rakkaus?

I.F. En tiedä, mitä määrittelyä te tähtäätte, mutta minun mielestäni rakkauden pitäisi olla jotain semmoista, joka minua täyttäisi. Jos minä rakastaisin kaikkia, pitäisi minun mielestäni *tuntea* sielussani sitä rakkautta.

Z. Te tavoittelette aivan samaa kuin minäkin. Rakkauden pitää olla jotain positivistia. Minulla onkin päässäni sattuva määrittely.

I.F. Mikä?

Z. *Rakkaus on yhteyden tunteen riemu.* Rakkaus kaikkia ihmisiä kohtaan ei ole ylimalkainen hyvyys, vaan sisällinen riemu siitä, että sielussaan on yhtä kaikkien kanssa. Ihmisrakkaus ei ole yksilön surullinen uhrautuminen ihmiskunnan puolesta, vaan hänen riemullinen yhtymisensä ihmiskunnan sieluun. Ihmiskunnan yhteinen kuninkaallinen sielu ottaa asuntonsa hänen sieluunsa ja haihduttaa kaiken itsekkyyden. Tai jos ette hyväksy mitään metafysiikkaa, sanokaamme vain, että rakkauden voidakseen nousta itsekkyyden yläpuolelle täytyy olla suurempaa riemua ja onnea ja tyydytystä kuin mitä persoonallinen itsekkyyds tarjoaa.

I.F. No niin, tämä on mielestäni aivan loogillista ja ymmärrettävää. Jos me todella tästä olisimme vakuutetut, ehkä sitten uskaltaisimme valita rakkauden lemmen asemesta käyttääkseni A:n sanoja.

Z. Ah, älkäämme ollenkaan vajotko tuohon turmiolliseen dualismiin! Luuletteko, että rakkauden korkein ihanne on otettavissa, saavu-

tettävissä ilman muuta? Luuletteko, että on olemassa vain rajaviiva lemmen ja rakkauden välillä, että vain yhdellä askeleella voimme astua sen rajan poikki?

Oi silloin te erehdytte. Sehän on juuri dualistein erehdys. He eivät näe siltaa. He eivät näe sitä pitkän pitkää tietä, joka johtaa lemmeistä rakkauteen. Dualistit unhottavat kehityksen lain. Ja kuitenkin kehitys, samalla kun se on luonnon tosiasia, yksin selittää hyvän ja pahan arvotuksen. Kehityksen kannalta hyvä ja paha ovat suhteellisia käsitteitä, kehityksen kannalta ei ole olemassa mitään ehdottomasti pahaa, sillä hyvä on kaiken päämäärä, hyvä vie kaikesta lopullisen voiton.

I.F. Niin, niin, näin minäkin ajattelen ja olen aina ajatellut. Ja sentähden inhimillinenkin lempi eli rakkaus, kuinka nyt sitä nimitämme, on väliaste kaikkein korkeimpaan.

Z. Jaa, taikka sen esimaku — taikka itse tuo korkein!

I.F. Kuinka?

Z. Rakkaus on yksi, vaikka sen muodot vaihtelevat. Rakkaus on sukuvietin salaisuus, rakkaus on lemmeä. Rakkaus on korkein ja alin. Rakkaus on taivas ja helvetti.

I.F. Nyt teidän täytyy selittää tarkemmin.

Z. Ettekö muista, että joku runoilija on sanonut: kuinka voi koko maailmaa rakastaa se, joka ei yhtä ole rakkaudessa syleillyt? Ettekö muista, että psalmisti sanoo: ja jos joudun alas helvettiin, oi jumalani, niin katso, sinä olet sielläkin? Ellemme tahdo olla dualisteja, jotka uskomme hyvään ja pahaan, täytyy meidän olla monisteja, jotka tunnustamme vain yhden voiman, yhden jumalan, yhden rakkauden. Ja silloin meidän täytyy oppia näkemään sitä rakkauden voimaa kaikkialla, kaikissa sen ilmennysmuodoissa. Jos nyt pidämme kiinni siitä, että rakkaus on yhteyden tunteen riemu, oivallamme — samalla kun näemme, ettemme tätä riemua tunne sen korkeimmassa, puhtaimmalla ja itsetajuisimmalla muodolla — oivallamme, että elämä vähitellen opettaa meitä sitä ymmärtämään ja tuntemaan, niin, että meidän itse täytyy sitä vähitellen itsellemme opettaa. Kuinka luulette nim. että luonto sille tajuntakeskukselle, jota nimitämme ihmiseksi, opettaa rakkauden suurta salaisuutta?

I.F. Kehittämällä vähitellen sitä tunnetta hänessä.

Z. Niin, ja muistakaa, että ihminen järjellisenä olentona on vapaa, joka merkitsee, että hänen itse täytyy voida nähdä, että se, mihin luonto tahtoo häntä viedä, on hyvä. Ja kun hän näkee, että luonnon tarkoitus on hyvä, silloin hän vapaasta tahdostaan auttaa luontoa ja jouduttaa

kehitystään. Millä tavalla nyt luonto kehittää rakkauden tunnetta ihmiskunnassa?

I.F. Eiköhän elämän kokemuksien kautta?

Z. Niin, ja niistä ensimmäinen on sukupuolinen himo, joka sokeana pakkona vetää ihmisyksilöä toisen luo, jotta molemmat yksilöt saisivat kokea yhteyden tunteen riemun. Eikö täten rakkaus ole salaisuus, joka piilee vietinkin takana? Kehityksen koulussa vietti puhdistuu, muodostuen lemmeksi ja rakkaudeksi, joka ensin kohdistuu siihen yksilöön, joka oli riemun herättämisen välikappaleena, mutta sitten myös toisiin yksilöihin, lapsiin, vanhempiin, sukulaisiin. Mitä syytä meillä tältä kannalta katsoen on tuomita sukuviettiä pahaksi ja syntiseksi? Ja jos tähän väitätte, että on paljon ihmisiä, jotka eivät tahdo oppia luonnon tarjoomia läksyjä, vaan ainoastaan tahtovat nauttia, niin vastaan, että ihminen vapaana, järjellisenä olentona itse on oppiva näkemään, mikä on hyvä. Muuten minun täytyy tunnustaa, että oikeastaan uskon noiden ihmisten jo olevan verrattain harvassa. Emme enää elä sokean vietin ajassa. Me elämme nyt — jos tahdotte sanoa: lemmen — eli yksilöllisen rakkauden ajassa ja jokaisen ihmisyksilön sydämessä elää jo uskollisen ja totisen inhimillisen rakkauden kaipuu.

I.F. Jos nyt ymmärrän teitä oikein, ette siis tahdo hylätä avioliittoa?

Z. Miksi avioliitto hylättäisiin?

I.F. Se kun on muka vanhanaikaista orjuutta, joka estää ihmisiä rakastamasta ja olemasta onnellisia.

Z. Niinkö? Minun ymmärtääkseni avioliitto on jotakin niin "uudenaikaista", että ihmiset tuskin vielä ovat oppineet sen läksyn ensimmäistä kirjaintakaan.

I.F. Sepä vasta oli mieluista kuulla. No, enpä varsin pelännytään, että te olisitte noita kuvain särkijöitä. Mitä te siis ajattelette avioliitosta?

Z. Ajattelen, että samalla tavalla kuin vietti antaa meille aavistuksen yhteydentunteen riemusta, samalla tavalla yksilöllinen rakkaus opettaa meitä pitämään yhteydentunnetta puhtaana ja pysyväisenä. Kuinka luulette suuren mestarin voivan rakastaa ihmiskuntaa ja pysyä tajunnassaan ihmiskunnan yhteissielun tasolla, ellei hän olisi oppinut uskollisuuden ja luotettavuuden läksyä? Me elämme nyt yksilöllisen rakkauden ajassa ja yksilöllinen rakkaus on uskollisuuden riemu. Mutta uskollisuuden ulkonainen vertauskuva on avioliitto, ja sentähden avioliitto on ihmiskunnan nykyisen kehityskauden opettaja. Tietysti en puhu minäkäänlaisista ulkonaisista menoista, kirkollisista tai muista, vaan itse avioliiton ideasta eli aatteesta niin sanoakseni. Emme vielä osaa rakas-

taa yksilöllisesti, me vasta sitä opimme. Sentähden sanoin, että avioliitto eli perhe-elämä, joka kaikissa sivistyksissä on ollut yhteiskunnallisen elämän perusta, on niin uudenaikaista vielä, ettei voi olla puhuttakaan sen hylkäämisestä. Vasta sitten kun osaamme *rakastaa* yhtä ihmistä, vapaudumme avioliiton laista ja alamme kulkea sitä tietä, joka kasvat-
taa meissä ihmisrakkautta. Vasta silloin kun osaamme rakkaudessa
palvella yhtä ihmistä, alamme ymmärtää, että rakkaus ihmiskuntaan ei
ole kylmää hyvyyttä, vaan järjen tuleessa kypsyyntä suurenmoista
tunnetta, jonka valtavuutta tuskin osaamme aavistaa. Tämä suuri
rakkaus ei työnnä tieltään mitään muuta rakkautta, vaan nostaa,
puhdistaa ja lisää kaikki mitä sen tielle sattuu. Sentähden yksilöllinen
rakkaus ei ole ihmisrakkauden vastakohta eikä sen esimaku, vaan sama
rakkaus pienemmässä muodossa. Ja käsi kädessä yksilöllisen rakkauden
kanssa kasvaa rakkaus ihmiskuntaan. Teosofisella kielellä: rakkaus on
itsessään kotoisin buddhisella tasolta, mutta annettuna kolminaismaail-
massa elävän ihmisen käteen, se astralimaailmaan heijastuu sukupuoli-
himona ja personallisen rakkauden kaipuuna ja kulkien mentalisen
maailman valinkauhan kautta se yksilöllisen rakkauden muodosta ke-
hittyy takaisin buddhisen rakkauden puhtaaksi kullaksi. Tämä on
rakkauden alkemia.

I.F. Mitä siis sanotte, että ajattelevan ihmisen pitää tehdä? Mille kannalle hänen pitää asettua nykyisen avioliittojärjestyksen suhteen, joka julistaa pyhäksi semmoisenkin yhteyden, joka ei ole rakkaudelle rakennettu?

Z. Hänen täytyy tietysti kykynsä mukaan osottaa ihmisille, mikä ero on avioliiton periaatteen eli idean ja nykyisen järjestelmän välillä. Järjestelmällisiä muotoja voi aina väärinkäyttää, mutta ei koskaan aatetta, jos sen on ymmärtänyt; aatteen voi ainoastaan kieltää. Mitä taas valistuneen ihmisen omaan elämään tulee, hän pyrkii vapautumaan himon sokeudesta, tavotellen yksilöllisen rakkauden kirkasta uskollisuutta.

I.F. Mutta kaikki onnettomat avioliitot ja kaikki pettymykset?

Z. Onnettomat avioliitot ovat väärälle pohjalle rakennetut; mutta voi onnetonkin liitto muuttua vastakohtakseen, jos järki saa muuttaa himon rakkaudeksi. Entä pettymys? Pettymys on uskollisuuden koulua, sillä pettymys opettaa meitä kärsivällisiksi. Kyllä kuitenkin jokaista yksilöä odottaa sielu, joka häntä voi rakastaa — ellei tässä, niin jossain tulevassa elämässä.

I.F. Eikö pettymys opeta meille, että kaikki yksilöllinen rakkaus on

turhaa ja että meidän on käännättävä jumalan rakkauden puoleen ja opittava ihmiskuntaa rakastamaan ja säälimään?

Z. Jos pettymys on heräymystä. Mutta rakkaus ei synny katkeruudesta. Mestarin rakkaus on riemua ja se syntyy sielussa silloin, kun sielu tuntee, että se voi rakastaa yksilöllisestikin saamatta mitään vastarakkautta.

I.F. Siis teidän lopullinen mielipiteenne on se, että rakkaus ihmiskuntaan ei synny asketismin kautta, ei siten, että tukahdutamme ja kuoletamme kaikki personalliset tunteemme, vaan siten, että niitä kehitämme ja puhdistamme?

Z. Te olette käsittänyt minut aivan oikein. Tunnustan, että se on kantani. Tiedän, että se poikkeaa dualistein katsantokannasta, mutta minä uskon rakkauden alkemiaan. Uskon rakkauden kehitykseen. Uskon, että ihmisrakkaus puhkeaa sen sydämessä, joka osaa antaa elämänsä ja henkensä yhden ihmisen puolesta.

Pekka Ervast

PUHTAUDEN IHANNE

Omantunnon toimitukselle

Olen tutkinut teosofiaa, Tolstoita, Järnefeltiä ym. ja olen mielestäni selvillä elämän tarkotuksesta. Ymmärrän, että ihmisen päämäärä on täydellisyyden ihanne ja että hänen elämänsä sisältö on siinä, että hän kaikesta sydämestään ja mielestään pyrkii tätä ihannetta kohti. Tässä pyrkimyksessään häntä estävät hänen himonsa, joita on monta lajia: ahneus, kunnianhimo, viha, kateus, suuttuminen, juoppous, ylellisyys, nautinnonhimo, sukuvietti jne.

Minä olen nyt jonkun aikaa taistellut kaikkia himojani vastaan ja olen monia vastaan taistellut menestyksellä. Niinpä minun on verrattain helppo pidättäytyä suuttumisesta, kunnianhimosta, kateudesta jne. Juoppo en koskaan ole ollut enkä ole elänyt ylellisyydessäkään. Mutta kuitenkin taisteluni yhdessä suhteessa on toivoton. Olen sukuvietin orja. Lukiessani "Kreutzersonaattia" ja "Puhtauden ihannetta" huomasin, että olinkin monta vuotta elänyt varsinaisesti sen himon tyydyttämistä varten. Nyt tahtoisin siitä päästä. Vaimonikaan ei enää tahdo alistua himojeni tyydyttäjäksi. Mitä minun on tekeminen? Olen taistellut epätoivoista taisteluani ja ulkonaisesti niin sanoakseni onnistunut, vaikka terveyteni tosin tuntuu heikkenevän, mutta sielustani on kaikki rauha poissa. Tahtoisin ja en tahdo. Tunnen itseni onnettomaksi ja hylätyksi. Onko Herra kääntänyt kasvonsa pois? Miksi onneni riutuu? Mikä on puhtauden ihanne? Eikö ihminen saa rakastaakaan?

Ja kuitenkin tahtoisin tulla puhtaaksi ja pyhäksi, että edes voisin lapsiani kasvattaa.

Jos osaatte, vastatkaa näihin kysymyksiin.

Kunnioittavalla luottamuksella

Y.K.

Rakas Herra Y.K.

Te olette epäilemättä oikeassa sanoessanne, että ihanne-ihminen, täydellinen mestari on muun muassa kaikin puolin juuri sitä, mitä me kutsumme puhtaaksi. Hän ei ole minkään himon orja, vaan kaikkien voittaja; hän on ratkaissut niiden arvotuksen ja käyttää maailman hyväksi kaikkea sitä voimaa, joka niissä piilee ja jonka hän voittaessaan

on vapauttanut. Niinpä sukuvietinkin suuri luonnonvoima on ehdottomasti hänen kädessään. Mutta kuitenkin voimme erehtyä hänen puhtautensa suhteen ja luoda siitä itsellemme vaillinaisen käsityksen.

On nähdäkseni olemassa kaksi käsitystä puhtaudesta; toista tahtoisin nimittää asketiseksi, toista ihanteelliseksi. Ymmärrys yksin jätettynä oivaltaa ainoastaan asketisen puhtauden; mutta toista on, kun ihmisen sieluun kuvastuu puhtauden ihanne. Kun joku ihmiskunnan opettaja puhuu puhtaudesta, ymmärtää yleisö tavallisesti, että hän puhuu ruumiillisesta ja sielullisesta itsekidutuksesta eli asketismista. Toistoilla esim. on epäilemättä itsellään ihanteellinen käsitys puhtaudesta, mutta kun lukee hänen "Kreutzersonaattinsa", tulee oitis siihen käsitykseen, että hän puolustaakin asketismia. Mistähän tämä johtuu ja mikä on ero asketisen ja ihanteellisen puhtauden välillä?

Tiedän kokemuksesta, että kirjat semmoiset kuin Tolstoin edellämainittu novelli ja Järnefeltin "Puhtauden ihanne" — toisin sanoen asketiset puhtaudet käsitteet — tekevät syvän, miltei hypnotisen vaikutuksen eräihin herkkätuntoisiin ihmisiin. Nämä ihmiset ovat kahta lajia: 1) kokemattomia, puhdassydämiä nuorukaisia ja 2) sukupuolielämän alennustiloja kokeneita nuoria ja vanhoja ihmisiä. Sitä vastoin nämä kirjat eivät vaikuta yhtä järkyttävästi tavallisiin tervejärkisiin ihmisiin, puhtauden asketinen ihanne ei heitä miellytä.

Että ihmiset, jotka erityisesti kärsivät oman sukupuolielämänsä takia, innostuvat asketisesta ihanteesta, riippuu asiain omasta luonnosta, koska tuo ihanne lupaa heille sitä vapautusta ja onnea, joka heiltä puuttuu. Mutta miksi kokemattomat nuorukaiset voivat siitä lumoutua? Syy tähän on etsittävä kasvatuksesta, etupäässä uskonnollisesta. Kristilliskirkollinen maailmankatsomus näkee sukupuolielämässä jotain alentavaa. Ihminen siitetään ja syntyy synnissä — ainoa, joka synnittömästi syntyi, olikin ilman maallista isää! Tämmöiseen uskoon kasvatetaan lapsia ja nuoria, ja he saavat kuulla sukupuolielämän häpeästä, sen haurahduksista, sen rikoksista — eikä mitään muuta. Viattomat lapset, puhdassydämit nuoret kauhistuvat. He häpeävät omaa ihmisyytään, sillä heille opetetaan, että ovat yhtä heikkoja ja syntisiä kuin muut, että heidänkin täytyy langeta. Eikö silloin ole luonnollista, että kun esiintyy opettaja, joka sanoo: "sinun ei tarvitsekkaan langeta, sinä et olekkaan himon orja, sinä voit nousta ja vapautua, sinä voit pyrkiä puhtauden ihanteeseen!" — eikö ole luonnollista, että parimmat nuorukaiset silloin ihastuvat ja innostuvat ja seuraavat uuden opettajan lumoaavaa kutsua? Saavathan he "Kreutzersonaatista" vahvistusta oppimalleen us-

kolle, että kaikki mitä sukupuolielämään kuuluu on kauheata, inhottavaa, häpeällistä!

Mutta kuinka käy elämässä? Sekä vanhat että nuoret joutuvat todella häpeään! Vanhat, jotka ovat viettinsä orjia, eivät siitä pääse, kaikista asketisista ponnistuksistaan huolimatta! Ja nuoret, jotka olivat oppineet tuomitsemaan, saavat nähdä ja kokea, että sukuviettiin on kätkeytynä paljon syvempi sisältö kuin eläimellisen himon häpeä! Heissä herää rakkauden kaipuu ja vähitellen sukupuolielämä esiintyy heille aivan uudessa valossa!

Puhtauden asketinen ihanne näyttäytyy täten voimattomaksi nostamaan ihmistä himojen vallasta. Ja miksi? Siitä yksinkertaisesta syystä, että luonto ei ole semmoista tarkottanut. Luonto ei ole tarkottanut, että meidän väkivallalla pitäisi luopua vietistä, jonka luonnetta emme vielä tunne, jonka salaisuutta emme vielä ole ratkaisseet. Kaikkiin voimiin ja vietteihin, jotka luonto meidän käteemme antaa, on se kätkenyt syvän läksyn meidän opittavaksemme. Sukuvietin tarkoituksena on opettaa meitä rakastamaan, kuten artikkelissa "Sukupuoliasia teosofian valossa" olen koettanut näyttää (kts. Omatunto tammikuu 1906.)

Itse asiassa ovat meidän käsityksemme puhtauden ihanteesta juurta jaksain muutettavat. Sen sijaan, että itsensäkiduttajain tavalla sanoisimme: "sukuvietti on eläimellinen himo, perkeleellinen kiusaus, josta meidän hinnalla millä hyvänsä pitää vapautuman", on meidän sanominen: "sukuvietti on suurenmoinen ja ihana luonnonvoima, jonka salaisuuden perille meidän tarkotuksemme on päästä". Sen sijaan, että surulla ja kauhistuksella sitä katselisimme, pitää meidän ajatella sitä ilolla ja kiitollisuudella. Sillä vaikka kutsuisimme sitä pahaksikin — ja paha se on, jos se on himo, jonka orjana me olemme —, emme koskaan sitä voita, jos vihaamme ja pelkäämme sitä. "Pahaa ei voiteta pahalla." Vaan me pääsemme himon orjuudesta ainoastaan siten, että teemme himosta korkeamman minämme palvelijan. Toisin sanoen: me kasvamme vapaiksi vasta silloin, kun näemme ja ymmärrämme puhtauden ihanteellisen ihanteen.

Te kysytte sielunne epätoivossa: "eikö ihminen saa rakastaakaan?" Ja minun vastaukseni kuuluu: ihanteellinen puhtaus on juuri siinä, että me rakastamme!

Mestari on puhdas. Mutta tämä ei merkitse ainoastaan, että hän on fyysillisesti vapaa kaikesta vietistä — sillä sitä hän kyllä on —, vaan se merkitsee ennen kaikkea, että hän on epäitsekäässään rakkaudessa voittamaton. Jos me tahdomme pyrkiä hänen puhtauteensa, älkäämme

asettako ihanteeksemme fyysillistä ja sielullista tunnottomuutta ja kylmyyttä, vaan olkoon meidän ihanteenamme sammumaton rakkauden tuli ja kulumaton tunteen lämpö. Eikö ole parempi, että "lankeamme" ja nöyryimme ja tunnemme olevamme yhtä ihmiskunnan kanssa, kuin että pysyisimme "puhtaina" ja ylpeinä ja halveksisimme langenneita veljiämme ja sisariamme? Todellinen puhtaus ei ole ylpeä. Se ei kerskaa, ei tuomitse, ei hätäile, vaan se on täynnä lempeyttä, anteeksiantamusta ja nöyryyttä. Se ei itseään minään pidä, sillä se on rakastava sydän, jonka riemu on kuolematon.

Mutta mistä sitten johtuu, että ihmisillä yleensä on niin vaillinaiset, jopa väärätkin käsitykset puhtaudesta, että he aina ensi kädessä tulevat ajatelleksi asketista ihannetta? Osaksi tämä tietysti on seurauksena siitä kasvatuksesta, josta jo edellä puhuin, mutta osaksi myös siitä, että useimmilla ihmisillä on niin sanoakseni "levoton omatunto" näissä asioissa. He eivät ole menetelleet niin, kuin heidän kokemuksensa ja valistunut järkensä myöhemmin on todistanut heille, että heidän olisi pitänyt menetellä. He eivät ole ymmärtäneet käyttää sukuviettiään oikein. He ovat tehneet siitä ainoastaan nautinnon välikappaleen, sen sijaan että se olisi ollut heille rakkauden opettaja. Ja sentähden heidän omalletunnolleen saattaa kolkuttaa. Kun suuri siveydensaarnaaja esiintyy, hätääntyvät ihmiset sieluissaan. Asketinen ihanne kuvastuu heidän mieleensä, ja vaikka useimmat sen kieltävät, nähdessään sen mahdottomaksi ja jatkavat entistä elämäänsä, on muutamia, joiden sielu on vaikutuksille alttiimpi, ja he rupeavat toden teolla pyrkimään asketista ihannetta kohti, valmistuen siten itselleen aivan uudenlaisia kärsimyksiä — kärsimyksiä semmoisia, jotka voivat viedä heidät epätoivoon, hulluuteen tai itsemurhaan.

Kuinka on poistettavissa tämä epäkohta? Ennen kaikkea siten, että kasvatus muutetaan. Nuorisoa ei saa kasvattaa pahasta pois, ennenkuin he pahaan ovat joutuneetkaan, vaan nuorisoo on kasvatettava hyvään. Nuorison silmät on avattava niille suurenmoisille mahdollisuuksille, jotka sukuvietissä piilevät. Nuorisolle on opetettava rakkauden ihanuudesta ja rakkauden alkemiallisesta kehityksestä. Ja samalla on kaikkien käsityskanta puhdistettava ja muutettava. Sukupuolivietistä on poistettava kaikki häpeä. Kaikkien ihmisten, nuorten ja vanhojen, on opittava ymmärtämään, että sukupuolielämä on pyhin aarre, mitä ihmiselle on annettu!

Nyt ei minulla enää ole paljon mitään lisättävää. Kuulen teidän kuitenkin vielä kysyvän: "mitä minun on tekeminen?" Sillä tähän olette

ruvennut asketiksi!

Niin, älkää suinkaan luulko, että tahdon halventaa teidän pyrki-myksiänne! Pääinvastoin uskon vahvasti, että kaikenlaiset taistelut itsek-kyttämme vastaan ovat henkiselle ininällemme hyödyksi. Mutta tiedät-tekö, mitä todellinen asketismi on? Ihminen on kutsuttu viettämään asketin elämää vasta silloin, kun hän voi tehdä sen, kuten Jeesus sanoi, "Jumalan valtakunnan takia;" kun hänen sydämensä ja henkensä on niin tulvillaan täynnä riemua ja iloa ja rakkautta, että hänelle olisi luonnotonta olla lähemmässä suhteessa kenenkään toisen kanssa — kun hänen rakkautensa ei enää hetkeksikään kaipaa semmoista ilmausta! Mutta kuinka kaukana me vielä olemme siitä! Meidän rakkautemme on väsymätön juuri kaihossaan! Ja kiitos kohtalon, että niin on, sillä mitä meillä muuten olisi opittavaa, mitä voitettavaa?

Te kysytte, mitä teidän on tekeminen. Mutta ettekö nyt jo sitä näe? Kun näkökantanne muuttuu, silloin se, mikä ennen on ollut teille murheen ja surun aiheena, muuttuu ilon ja riemun ikilähteeksi. Ja jos te huomaatte itsessänne semmoista, jota ette voi hyväksyä, kuinka helppo teidän on siitä päästä, kun te riemumielin ajattelette sen pois!

Miksi antaisitte sijaa millekään alhaiselle? Pois se. Olkoon ajatus- ja tunnemaailmanne kuin hengen temppele, kuin alttari rakkauden ja puhtauden pyhäkkö! Kaikki se, mikä on ainoastaan aistillista, pysyköön teistä kaukana. Ei ajatuskaan saa häiritä rauhaanne. Siinä suhteessa olkaa varuillanne. Mutta kaikki se tulinen lämpö ja hellyys ja kaiho, joka teidän sydämeenne tulvii rakkaudesta häneen, jolle olette uskollisuuden valan vannoneet, se olkoon sielunne tervetullut vieras. Pystyttäkää sille alttari ja palvelkaa sitä. Aikaa myöten se on muuttuva yhä hellemmäksi ja lempeämmäksi, yhä vienommaksi ja ylevämmäksi, ja rakkauden alkemiallisen kehityksen kautta se vähitellen on puhdistuva jumalrakkauden itsettömäksi kullaksi. Kehotan teitä siis tekemään tarkan eron rakkauden ja paljaan aistillisuuden välillä. Kieltäytykää aistillisuudesta, mutta tehkää, mitä rakkaus vaatii. Ja käsittäkää, mitä puhun, sillä minun sanani ovat "pimeää puhetta".

Veljellisesti tervehtien teidän

P.E.

NUORISON ELÄMÄNILO

Omantunnon toimitukselle

Lukiessani Omantunnon viime numerossa olevan kysymyksen tanssin y.m. maailmallisten huvien luvallisuudesta teosofisessa elämässä tulin ajatteleksi nuorisomme suhdetta siveellisiin huvituksiin ja nautintoihin yleensä, ja mieleeni muistui, kuinka monet nuoret uskonnollisesta jumalanpelosta välttävät kaikkia viattomiakin kisoja ja huvituksia. Olenpa joskus nuorista teosofeistakin kuullut, että he vetäytyvät pois seuraelämästä yksinäisyydessään paremmin miettiäkseen ja tutkiakseen. Ja mieleni tekisi kysyä: eikö tämä ole sairalloinen ilmiö? Eikö kisa ja leikki ja seurustelu kuulu olennaisesti siihen elämään, jonka pitäisi olla omista jokaiselle nuorelle ihmiselle? Eikö meidän pitäisi huudahtaa noille synkkämielisille samat sanat kuin suuri vapaa-ajattelijä Bruno lausui munkki- ja nunnaluostareihin sulkeutuneille asukkaille: "lähtekää ulos elämän hymyileville kedoille, ette te voi tehdä jumalaa onnelliseksi olemalla itse onnettomia!"?

Suomi tarvitsee ruumiillisesti ja henkisesti terveen ja reippaan kansan. Mutta jos nuorisomme unohtaa fyysillisen tason siveelliset elämän nautinnot — seurustelut, näytelmät, tanssit j.n.e. —, silloin veltostuu meidän kansamme ennen pitkää sekä henkisesti että ruumiillisesti. Tietysti huvia, samoin kuin työllä ja ajattelulla, tulee olla rajansa, mutta toinen ei saa unohtua toisen kustannuksella.

Kunnioittaen:

M.K-ra.

Arvoisa herra M. K.

Jos nuori ihminen vierottuu maailmasta, on se mielestäni sairalloinen ilmiö siinä tapauksessa, että sokea usko on pakottavana vaikuttimena. Bruno lausui mainiot sanansa semmoille ihmisille, jotka luulivat tulevansa jumalalle otollisiksi hylkäämällä elämän ilot ja nautinnot. Hänen sanansa sopivat tänä päivänä huudettaviksi kaikille niille, jotka luulevat tekevänsä syntiä, niin pian kuin unohtavat virsien veisuun tai rukousten lukemisen. Ja semmoiset nuoret, joita on kasvatettu kam-

moksumaan kaikkea maailmallista saastutusta, ovat epäilemättä va-
paampien tuulahdusten tarpeessa, jotta heidän sielunsa vapautuisi heik-
komielisestä ja sairalloisesta epäitsenäisyydestään.

Mutta semmoiset nuoret, jotka vapaasta halustaan pysyttelevät
poissa seuraelämästä, ovat kukaties paljon elinvoimaisempia ja syvälli-
sempiä sielussaan kuin ne, jotka alituisen tarvitsevat huvituksia ja
nautintoja pysyäksään virkeinä ja reippaina! Mitä moitteen aihetta on
näiden nuorten yksinäisyyden kaipuussa? Päinvastoin osottaisi sydäme-
töntä ymmärtämättömyyttä, jos heitä koettaisi pakottaa tai kehottaa
semmoiseen, johon heillä ei ole taipumusta.

Ajatelkaamme esim. nuorta teosofia, joka vastikään on alkanut
tutkia teosofiaa ja joka ei sitä tee huvikseen, vaan sentähden, että hän
totisesti tahtoo tietää, mitä elämä on. Hän on noita vakavia, ajattelevia
ja samalla uskonnollisia luonteita, jotka eivät tyydy harhakuviin, vaan
jotka pakostakin tahtovat päästä totuuden tietoon. Hän etsii ja etsii, ja
ennenkuin hän on löytänyt jumalan omassa povessaan, ei hän mistään
välitä. Mitä hänelle maailman kisoista ja huveista? Hän kantaa pyhää
tulaa rinnassaan, ja ennenkuin hän sille tulelle on rakentanut alttarin ja
tempelin, ei hän rauhaa löydä.

Olen vakuutettu siitä, että jos Suomi-äidillämme olisi paljon täm-
möisiä luonteita, silloin saisivat kaiken maailman huvitukset ja leikit
vaikkapa kerrassaan unohtuakin, ilman että isänmaamme kärsisi siitä
mitään vahinkoa.

Kunnioituksella:

P.E.

NAISEN KANNALTA

Omantunnon viime numerossa olevassa kirjoituksessa "Puhtauden ihanne" kysyy hra Y. K. syytä eli parannusta rauhattomaan ja onnettomaan elämäänsä. Hän kertoo toivottomasta taistelustaan ja muun muassa kirjoittaa: "Vaimonikaan ei enää tahdo alistua himojeni tyydyttäjäksi".

Niin — tähän tahtoisin tehdä kysymyksen vaimon kohtalosta. Eikö hänelle löydy mitään keinoa silloin, kun tuntee koko sielussaan kauhistuksen väreitten kuohuvan tuota yhdyselämää ajatellessaan? Kun hän ei tunne vähääkään nautintoa, vaan päinvastoin kärsii siitä — eikö hänellä ole muuta keinoa kuin erota miehestään, karkaamalla pois, sillä laillista eroa hän ei saa "tuon syyn" perusteella, jos miehensä siihen ei suostu.

Olen ajatellut myös toistakin keinoa, nim. että mies myöntyisi hakemaan ulkoapäin itsellensä tyydytystä, mutta silloin on onni myöskin heiltä ainoaaksi kadonnut. Sitäpaitsi tämä toinen keino, nykyisessä yhteiskuntajärjestelmässä, on vain itseä helpottava ja pahennusta aikaansaava pyyde.

Minusta näyttää tällaisen puhtauden ihannetta kohden pyrkivän vaimon kohtalo vieläkin vaikeammalta kuin siihen pyrkivän miehen. Pyytäisin saada ajatuksilleni selvitystä.

Kunnioittaen:

Anni R.

Arvoisa rouva.

Puhtauden ihannetta kohden pyrkießään ihmistä kohtaa tiellä kahdenlaiset esteet. Toiset ovat sisällisiä, toiset ulkonaisia. Sisällisinä esteinä ovat ihmisen omat himot, halut ja ajatukset, ulkonaisina esteinä olosuhteet ja toiset ihmiset, jotka eivät kulje puhtauden tietä. Molemmat nämä esteet ovat salapukuisia auttajia. Ihmisen himot ja ajatukset tekevät hänestä mahtavan hallitsijan, kun hän on ne voittanut. "Suurin voittaja ei ole se, joka taistelussa voittaa ulkonaisia vihollisia, vaan suurin voittaja on se, joka oman itsensä voittaa." Ihmisen lähimäiset taas, jotka häntä vastustavat ja ehkäisevät, opettavat häntä rakastamaan,

ymmärtämään muita, unohtamaan itsensä ja uhrautumaan. Ja ulkonaiset olosuhteet, jotka vaikeuttavat hänen pyrkimyksiään, kasvattavat hänessä kärsivällisyyttä, tarmoa, lujuutta ja uskollisuutta ihanteelle. Usein kaikki nämä esteet kohtaavat häntä yhtäaikaan, välistä ilmestyvät ulkonaiset silloin, kun sisälliset ovat johonkin määrin voitettut.

Naisen asema on epäilemättä pitkinä aikoina ollut sorretun asema. Vaimo on ollut miehensä käskynalaisena holhottina, omaisuutena. Tätä häpeää on viime aikoina alettu ymmärtää, ja kauan ei enää saata kestä, ennenkuin naiset ovat taistelleet itsellensä heille tulevan vapauden. Ovathan olot jo paljon valoisammat kuin 50 vuotta sitten! Ja mitä erityisesti Suomeen tulee, onhan naisilla nyt äänioikeus: valvokoot asioitaan käsi kädessä kaikkien jalosti ajattelevien miesten kanssa. Paljon on tehty työtä naisten herättämiseksi. Meillä Suomessa he ovat tilaisuudessa näyttämään tämän herätystyön tuloksia. Ja tuskin löytynee miestä, joka ei kunnioittaisi ihmisarvonsa tuntevaa naista.

Aviollisen ja sukupuolielämän alalla kaivataan muutoksia. Kasvatuksessa on opetettava lapsille, mitä sukupuolielämä on ja että molempuolinen rakkaus on ainoa, joka pyhittää avioliiton. Yhteiskunnalliset olot on muutettava semmoisiksi, että avioliittoa ei koskaan tarvitse solmia muista syistä kuin rakkaudesta. Häpeällisenä ja välttämättä purettavana on pidettävä semmoista yhdyselämää, jossa ei sovinto, ilo ja lempi vallitse.

Parannuksia on tietysti helpompi ehdottaa kuin saada aikaan. Mutta jos päämaali on johonkin määrin selvä, on tie edessä. Ja luonnollista kehitystietä on aina turvallisinta kulkea. On kyllä luonteita, jotka tulevat sitä kärsimättömämmiksi, kuta selvemmin ihanne näkyy. Ja on kärsimyksiä, on marttyriuden lajeja, joita on miltei mahdoton kestä. Elämässä on sentähden aina traagillisiakin kohtauksia, joissa äkkiä katkaistaan luonnollisen kehityksen lanka ja aletaan kulku uuteen suuntaan. Mutta parannuksia, jotka ovat kaikille pysyväisesti avuksi, saavutetaan ainoastaan kehityksen kautta.

Kunnioittaen:

P.E.

Sisällys

1. Sukupuoliasia teosofian valossa	3
2. Rakkauden alkemia	10
3. Puhtauden ihanne	17
4. Nuorison elämänilo	22
5. Naisen kannalta	24

